

ANÀLISI DE LES COMPETÈNCIES DIGITALS A CATALUNYA

 **GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

Treball

Pol Gibert i Elena Díaz

9 de febrer de 2024

ÍNDEX

Introducció	3
Les competències personals	3
L'aposta de la Unió Europea i del govern d'Espanya per les competències digitals	4
Anàlisi sobre l'accès i ús a les tecnologies d'informació i comunicació.....	6
Anàlisi de les habilitats adquirides a les tecnologies d'informació i comunicació.	12
Les diferents àrees d'estudi de les competències digitals.	16
Les competències digitals com a factor al món laboral.	21

INTRODUCCIÓ

Les experiències viscudes arrel de la pandèmia de la COVID-19 ens ha portat un seguit de canvis econòmics i socials dels quals hem d'aprofitar totes les oportunitats que se'ns plantegen en l'actualitat. Especialment ens referim al procés de digitalització, que s'ha vist altament accelerat, fent un canvi radical el seu paper a la nostra societat accelerant la seva implementació.

La pandèmia ha posat de manifest les nostres fortaleses, com poden ser les infraestructures de connectivitat, el desenvolupament de l'administració electrònica o la gran mostra d'adaptabilitat del nostre teixit empresarial; però alhora també ha deixat en evidència les mancances i vulnerabilitats, com la dependència de tecnologies de fora de la UE, la manca d'equipaments, l'aflorament de productes falsificats o robatoris cibernetics, així com també la baixa capacitat digital de bona part de la població.

La digitalització del món ha de poder ser vista com una gran oportunitat pel conjunt de la societat. Una oportunitat que pot permetre a les persones desenvolupar-se independentment del seu territori o la seva posició social. Així com també permetre un major, i més sostenible creixement econòmic. Per això és del tot imprescindible garantir a tots els ciutadans/es i empreses aquesta transformació digital, perquè ningú es quedi enrere. Aprofitar totes les oportunitats que la digitalització ens ofereix implica que la societat assoleixi les competències digitals que els hi permeti fer servir la tecnologia de manera segura, eficient i responsable.

LES COMPETÈNCIES PERSONALS

El context econòmic i social actual, els canvis estructurals que està vivint la societat catalana i també europea ens aboca a conèixer amb profunditat la situació i la perspectiva del mercat de treball a llarg i també a curt termini. Alguns d'aquests factors són els problemes associats al canvi climàtic, la desigualtat en l'accés als recursos, el constant i ràpid canvi tecnològic que està modificant alguns patrons econòmics, socials i culturals o les dificultats d'accés a l'energia; ens plantegen alhora també reptes i noves oportunitats per les economies de la Unió Europea com per la seva població.

Definir, detectar i disposar de les capacitats necessàries ens permetrà assolir amb èxits els canvis estructurals als que el mercat laboral està abocat i així poder participar plenament en la societat.

La Unió Europea va establir l'any 2023 com "L'any europeu de les competències" amb la finalitat d'aprofundir en aquest concepte tan rellevant per a l'ocupació. Dotar a la força laboral de les eines i habilitats més demandades pels sectors productius contribuirà al creixement econòmic sostenible del conjunt de les economies de la UE. Donant a les persones més i millors oportunitats laborals i per tant, també personals.

Les competències personals es refereixen al conjunt d'habilitats, coneixements, aptituds i comportaments que una persona té adquirides i que li permeten desenvolupar-se, de manera efectiva, en diferents aspectes de la seva vida personal i professional. Aquestes competències

són fonamentals pel desenvolupament personal, l'adaptació a l'entorn, la presa de decisions i la interacció social. Algunes de les competències personals més esteses són:

- **Comunicació efectiva:** habilitat per expressar idees de manera clara i comprensible, així com per escoltar i entendre les idees dels altres.
- **Intel·ligència emocional:** capacitat per reconèixer, entendre i gestionar les pròpies emocions, així com per empatitzar amb les emocions dels altres.
- **Resolució de problemes:** aptitud per analitzar situacions complexes, identificar solucions i prendre decisions informades.
- **Presa de decisions:** habilitat per avaluar opcions, considerar conseqüències i prendre decisions fonamentades i raonades.
- **Adaptabilitat:** capacitat per ajustar-se i prosperar en entorns canviants, així com aprendre de noves experiències.
- **Autogestió:** habilitat per organitzar el temps, establir objectius, mantenir la motivació i gestionar eficaçment el propi progrés.
- **Resiliència:** capacitat per a enfrontar i superar adversitats, aprendre de les experiències difícils i mantenir una actitud positiva davant els reptes.
- **Treball en equip:** competència per col·laborar efectivament amb altres, comunicar-se de manera constructiva i contribuir a l'assoliment d'objectius compartits.
- **Ètica i responsabilitat:** actuar de manera ètica i assumir la responsabilitat de les pròpies accions, considerant l'impacte en un mateix i en les persones que t'envolten.
- **Autoconeixement:** coneixement profund de les pròpies fortaleeses, debilitats, valors i objectius personals.

Aquestes competències personals són essencials pel desenvolupament integral de les persones i juguen un paper important en l'èxit tant en l'àmbit personal com professional. La seva importància pot variar segons el context i els objectius individuals.

L'APOSTA DE LA UNIÓ EUROPEA I DEL GOVERN D'ESPANYA PER LES COMPETÈNCIES DIGITALS

Per a la Comissió Europea, les competències digitals "impliquen l'ús segur, crític i responsable de les tecnologies digitals per l'aprenentatge en el treball i per la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes".

L'adquisició d'aquestes competències, per a la Comissió, es poden calcular sobre l'assoliment de tres elements diferents:

- Coneixements, com buscar, seleccionar i avaluar fonts d'informació a internet.
- Habilitats tècniques, com fer servir un ordinador, un mòbil o una tablet.
- Aptituds, com fer servir la tecnologia de forma responsable.

El Marc Europeu de Competències Digitals (DigComp) és una iniciativa de la Unió Europea que busca proporcionar un marc comú per descriure les competències digitals necessàries per participar plenament en la societat digital. Aquest marc estableix un conjunt de competències digitals claus que abasten des d'habilitats bàsiques fins les més avançades. L'objectiu és la

millora en l'alfabetització digital en Europa i garantir que els ciutadans i ciutadanes estiguin preparats per fer front als reptes i aprofitar les oportunitats que ofereix l'entorn digital.

Aquest marc de referència s'utilitza com a referència pel disseny de programes de formació i avaluació en competències digitals a tota Europa. A més proporciona una base comú perquè els països membres de la Unió Europea abordin la bretxa digital i promoguin la inclusió digital. En aquesta línia, i amb la finalitat d'identificar les competències específiques necessàries segons la població i les seves finalitats la Coalició per l'Ocupació i les Competències Digitals de la Unió Europea ha identificat quatre pilars d'acció pel desenvolupament de les competències digitals:

1. El desenvolupament de les competències bàsiques per a tota la ciutadania, de manera que hi puguin participar activament en la societat digital.
2. Les competències digitals per l'ocupació, per impulsar l'economia digital.
3. Les competències digitals dels especialistes digitals, impulsant el desenvolupament de les competències digitals avançades pels professionals de les tecnologies digitals en tots els sectors industrials.
4. L'impuls de les competències digitals des del sistema educatiu, que ocupa la seva transformació digital per l'ensenyament i aprenentatge de les competències digitals des de la infància.

La Estratègia Digital Europea és una iniciativa de la Unió Europea que busca impulsar la transformació digital del conjunt de països per millorar la connectivitat, promoure la innovació i garantir que la ciutadania i les empreses europees puguin aprofitar al màxim les oportunitats que ofereix l'era digital.

En aquest context, el Govern d'Espanya ha inclòs les competències digitals com un dels deu eixos estratègics de España Digital, que es fixa com a objectiu que el 80% de la població tingui com a mínim competències digitals bàsiques i que d'aquest percentatge la meitat siguin dones. A banda el Plan Nacional de Competencias Digitales, exposa les actuacions a portar a terme durant els propers anys per aconseguir el desenvolupament de les competències digitals en els quatre pilars d'acció identificats per la Coalició per l'Ocupació i les Competències Digitals. Aquest Pla ha estat dotat amb més de 3500 milions d'euros d'inversió pels anys 2021-2024.

Espanya està treballant en diferents iniciatives per promoure i millorar les competències digitals de la població. Algunes de les seves iniciatives són:

1. **Pla d'Educació Digital:** ha implementat estratègies en l'àmbit educatiu per integrar les competències digitals en els programes educatius. Això inclou la formació del professorat en TIC i la promoció de mètodes d'ensenyament digital.
2. **Programes de Formació i Certificació:** s'han portat a terme programes de formació i certificació en competències digitals tant per estudiants com per a professionals. Aquests programes busquen millorar les habilitats digitals necessàries per la participació efectiva en la societat i el mercat laboral.
3. **Iniciatives d'alfabetització digital:** s'han elaborat campanyes i programes per fomentar l'alfabetització digital entre la població en general. Això inclou la

conscienciació sobre la importància de les habilitats digitals i la promoció d'un ús segur i responsable de la tecnologia.

4. **Suport a la innovació tecnològica:** ha donat suport a la innovació i l'emprenedoria en el sector tecnològic. Inclou mesures per fomentar la creació d'startups tecnològiques i l'adopció de tecnologies digitals en diferents sectors econòmics.

En el marc d'aquest Pla, el Govern d'Espanya, a través de la Conferència Sectorial d'Educació del mes de juliol de 2023 va acordar el repartiment de més de 29 milions d'euros a les Comunitats Autònomes, destinats a la creació d'una Xarxa de Centres de Capacitació Digital, que té com a objectiu formar a la ciutadania en competències digitals transversals necessàries per poder moure's de forma quotidiana en una societat cada cop més digitalitzada.

Una formació amb una extensió a tot el territori i compatible amb les obligacions quotidianes de la ciutadania derivades de les diverses condicions socials, laborals o personals. El públic objectiu de manera preferent seran les persones majors de 55 anys amb baix nivell d'estudis, i amb especial atenció a la bretxa de gènere.

Catalunya en aquest repartiment ha rebut el 13,74% dels fons (més de 4 milions d'euros), i s'ha compromès a capacitar a 7.337 persones.

ANÀLISI SOBRE L'ACCÈS I ÚS A LES TECNOLOGIES D'INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

La importància en el coneixement i habilitats de les tecnologies de la informació i la comunicació, cada vegada més extensa en diversos àmbits socials com per exemple l'ocupació, l'educació, la relació amb l'administració pública, l'oci, etc, han generat també que cada vegada més s'incloguin preguntes destinades a conèixer les habilitats digitals, així com l'accés als mitjans tecnològics i el seu impacte social i econòmic.

També existeixen estudis i enquestes exclusives sobre l'àmbit digital, com per exemple l'Enquesta sobre Equipament i Ús de les Tecnologies d'Informació i Comunicació en les Llars, elaborada per l'Institut Nacional d'Estadística. Enquesta cofinançada per la Unió Europea. L'objectiu d'aquesta enquesta és l'obtenció de dades sobre el desenvolupament i l'evolució de la societat de la informació, que inclou equipaments de la llar en TIC, grau d'utilització dels residents d'aquestes llars, comerç electrònic, habilitats digitals, etc.

En aquest informe hem extret algunes de les dades aportades per l'enquesta de l'INE TIC-Llars de l'any 2023 per conèixer l'ús per part de la societat, així com el nivell de competències digitals adquirit.

Per ajustar-se a la metodologia de l'Oficina Estadística de la Unió Europea (Eurostat) els resultats estan acotats a la població en edat compreses entre els 16 i els 75 anys. Començaríem analitzant les dades sobre l'accés i **l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació.**

TAULA 1: EQUIPAMENTS DE LES TIC A LES LLARS

	Espanya	Catalunya
Total habitatges	17.207.962	2.793.942
Ordinadors de qualsevol tipus	82,6	86,1
Ordinadors de sobretaula o portàtil	77,6	82,1
Ordinadors tipus tauleta	54,6	56,6
Habitatges amb accés a internet	96,4	97,1
Habitatges amb telèfon fixe	57,5	63,6
Habitatges amb telèfon mòbil	99,5	99,4

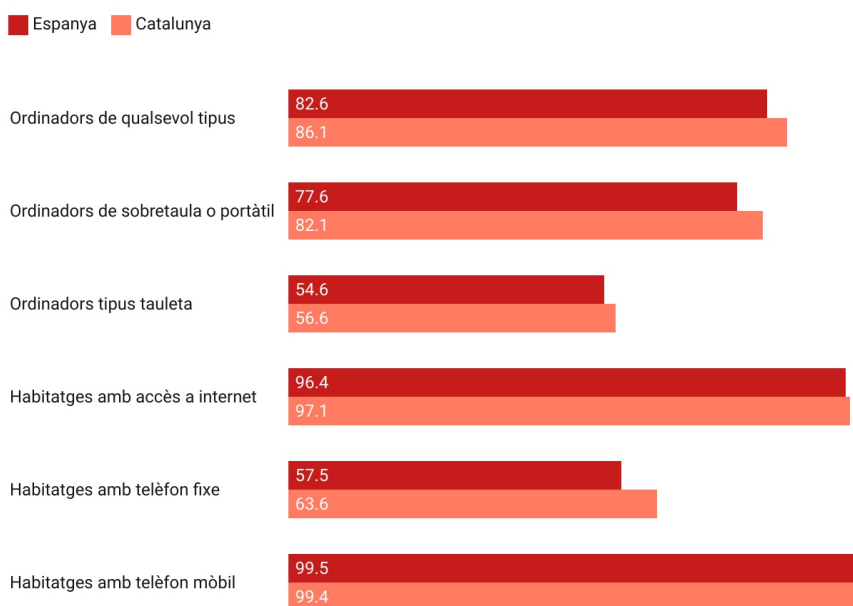
Font: Enquesta sobre equipament i ús de les TIC a les llars. INE (2023)

Les dades de la taula 1, ens confirmen que una àmplia majoria de les llars tant espanyoles com catalanes disposen de dispositius tecnològics i d'accés a internet que els hi permeten estar connectats a les TIC. En aquest sentit, el 97,1% de les llars a Catalunya disposen d'accés a internet i el 86,1% de les llars disposa d'un ordinador de qualsevol tipus. Les dades llavors, ens confirmen que parlar actualment de bretxa digital, majoritàriament no comporta parlar de les desigualtats o dificultats per accedir a les TIC, sinó que va més enfocada aquesta bretxa a l'adquisició d'habilitats i competències digitals.

A nivell de Catalunya estem millors posicionats que en el conjunt d'Espanya, tant pel que suposa a la possessió de dispositius, com en l'accés a internet, malgrat que la diferència entre les dades de Catalunya i Espanya són poc destacables.

Un breu comentari sobre els telèfons; actualment a Catalunya el 99,4% de les llars disposa de telèfon mòbil mentre que de telèfon fixe només disposa 63,6%; això suposa 5 punts menys que a l'any 2022. Clarament la societat aposta cada cop més per la telefonia mòbil com a eina per comunicar-se.

Equipaments TIC a les llars

Source: Enquesta sobre equipament i ús de les TIC a les llars. INE (2023) · Created with Datawrapper

A la Taula 2 podem comprovar la evolució en l'ús de les TIC en els darrers quatre anys. En concret a l'any 2019 (abans a la pandèmia) i com aquest ús es situa a l'any 2023, on clarament hi ha més presència de les TIC en el dia a dia de la societat.

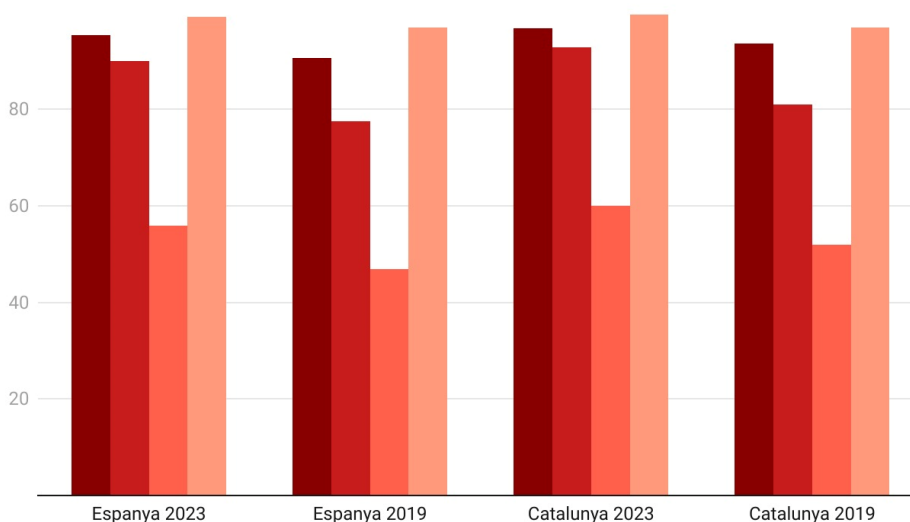
TAULA 2: TIPUS D'ÚS DE LES TIC

	Espanya		Catalunya	
	2023	2019	2023	2019
Persones que han utilitzat Internet en els darrers 3 mesos	95,4	90,7	96,8	93,7
Persones que han utilitzat internet diàriament (al menys 5 dies per setmana)	90,0	77,6	92,9	81,0
Persones que han comprat a través d'internet en els darrers 3 mesos	55,9	46,9	60,0	52,0
Persones que han fet servir el telèfon mòbil en els darrers 3 mesos	99,2	96,9	99,6	96,9

Font: Enquesta sobre equipament i ús de les TIC a les llars. INE (2023)

Tipus d'ús de les TIC

■ Persones que han utilitzat Internet en els darrers 3 mesos (al menys 5 dies per setmana)
 ■ Persones que han utilitzat internet diàriament
 ■ Persones que han comprat a través d'internet en els darrers 3 mesos
 ■ Persones que han fet servir el telèfon mòbil en els darrers 3 mesos

Source: Enquesta sobre equipament i ús de les TIC a les Ilars. INE (2023) • Created with Datawrapper

Les dades a més ressenyar és el volum de població que fa ús de les TIC diàriament. En concret, a Catalunya, a l'any 2023 gairebé el 93% de la població ha fet ús d'internet diàriament, mentre que abans de la pandèmia, aquest volum era del 81%. Un increment destacable de 12 punts en quatre anys.

Sobre l'ús del telèfon mòbil, podem constatar que pràcticament la totalitat de la població enquestada (tenint en compte que les dades es basen en una mostra de 16 a 74 anys) fan ús del telèfon mòbil.

El comerç online ha patit també un creixement destacable en els darrers quatre anys. A Catalunya 6 de cada 10 persones ha fet alguna compra a través d'internet en els darrers quatre mesos. Aquestes dades suposen un increment de 8 punts percentuals previs a la pandèmia. Una oportunitat pel comerç del país, que ha hagut d'adaptar-se a les necessitats i a les noves formes de consumir de la població.

Les dades ens evidencien que l'ús de la tecnologia de la informació i la comunicació, cada cop està més present al nostre país i que la població, en termes generals, ha sabut adaptar-se al seu ús i a la convivència en el dia a dia. Diferent és conèixer si la població ha adquirit les competències suficients per poder-se desenvolupar de manera correcta, en la seva amplitud i de forma segura.

TAULA 3: DADES DESAGREGADES SOBRE L'ÚS DE LES TIC

	Persones que han fet servir el telèfon mòbil en els darrers 3 mesos		Persones que han utilitzat internet en els darrers 3 mesos		Persones que han utilitzat internet almenys un cop per setmana en els darrers 3 mesos		Persones que han utilitzat internet diàriament (com a mínim 5 dies a la setmana)		Persones que han comprat a través d'internet en els darrers 3 mesos	
	ESP	CAT	ESP	CAT	ESP	CAT	ESP	CAT	ESP	CAT
Sexe										
Home	99,2	99,6	95,3	96,6	94,3	96,4	89,9	92,7	55,4	62,9
Dona	99,1	99,5	95,6	97,0	94,6	95,6	90,1	93,0	56,3	57,1
Edat										
De 16 a 24 anys	99,8	100,0	99,8	100,0	99,8	100,0	99,8	100,0	63,4	64,6
De 25 a 34 anys	99,7	100,0	99,6	100,0	99,6	100,0	98,9	100,0	72,8	73,5
De 35 a 44 anys	99,8	100,0	99,0	99,2	98,8	99,2	97,0	97,9	69,0	67,5
De 45 a 54 anys	99,8	100,0	97,7	98,2	96,9	97,1	93,7	94,4	59,8	69,1
De 55 a 64 anys	99,2	99,5	94,3	97,1	92,0	95,4	83,2	90,2	42,6	49,2
De 65 a 74 anys	96,3	97,3	80,1	84,1	77,8	81,6	65,1	71,1	24,8	28,3
Municipi										
+100.000 habitants i capitals de província	99,4	99,4	96,5	97,3	95,7	96,4	92,5	94,0	58,5	61,4
De 50.000 a 100.000 habitants	99,6	100,0	96,5	97,6	95,9	97,1	92,3	95,1	55,2	62,5
De 20.000 a 50.000 habitants	99,1	99,6	95,2	96,6	94,1	95,5	89,9	93,8	54,8	62,1
De 10.000 a 20.000 habitants	99,0	100,0	94,1	96,7	93,1	95,8	86,7	90,6	53,5	51,8
Menys de 10.000 habitants	98,6	99,4	93,4	95,6	92,1	94,9	85,1	89,3	52,8	57,9
Estudis finalitzats										
Menys que primària	89,2	94,6	68,0	81,1	64,8	79,6	49,4	57,8	10,1	13,7
Educació primària	97,2	98,8	82,4	86,0	78,7	81,7	65,8	73,1	23,0	31,5
Primera etapa secundària	99,3	99,0	95,6	95,8	94,6	94,9	88,6	92,1	43,9	47,0
Segona etapa secundària	99,9	100,0	98,4	98,6	97,7	98,0	95,1	95,8	60,0	62,1
FP grau superior	100,0	100,0	99,2	99,3	98,8	99,3	96,9	96,5	69,6	67,1
Diplomatura universitària	99,9	100,0	99,2	100,0	99,1	99,3	97,5	97,4	73,3	75,7
Llicenciatura universitària	100,0	100,0	99,5	99,2	99,5	99,2	98,3	98,3	75,9	76,8
Doctorat universitari	100,0	100,0	99,9	100,0	99,9	100,0	99,5	100,0	78,5	78,4
Situació laboral										
Actius ocupats	100,0	100,0	98,8	99,5	98,4	99,2	95,8	97,4	65,7	69,4
Actius aturats	99,8	100,0	95,2	96,9	93,8	96,2	89,1	94,0	50,3	53,2
Inactius: estudiants	99,9	100,0	99,9	100,0	99,9	100,0	99,9	100,0	59,1	53,7
Inactius: feines de la llar	98,0	100,0	91,0	94,1	88,9	86,7	79,0	79,9	36,2	41,1
Inactius: pensionistes	96,1	97,9	82,0	86,6	79,2	84,0	67,0	73,5	28,5	32,4
Altres situacions laborals	95,9	94,2	90,8	81,3	88,3	81,3	81,8	81,3	40,7	39,0
Ingressos mensuals nets										
Menys de 900 euros	98,1	98,4	88,7	86,7	86,4	86,4	79,5	83,2	40,9	57,3
De 900 a menys de 1600 euros	98,9	99,4	94,0	96,5	92,9	95,0	86,9	89,5	46,8	45,5

ANÀLISI SOBRE LES COMPETÈNCIES DIGITALS A CATALUNYA

De 1600 a menys de 2500 euros	99,5	99,3	96,6	98,0	95,7	97,3	91,7	94,7	57,8	58,8
De 2500 a menys de 3000 euros	99,5	100,0	97,8	98,0	97,2	97,1	93,8	95,0	62,7	66,9
3000 euros o més	99,7	100,0	98,3	98,6	97,9	97,9	95,3	95,7	69,0	68,7
NS/NC	97,5	100,0	91,0	100,0	90,3	93,6	86,1	93,6	46,5	93,6

Font: Enquesta sobre equipament i ús de les TIC a les llars. INE (2023)

La Taula 3 ens mostra les dades d'ús de les TIC desagregades segons el sexe, l'edat, la mida del municipi on visquin, els estudis finalitzats, la situació laboral i els ingressos mensuals nets.

Segons el sexe: en general tant homes com dones fan ús de les TIC d'igual manera. En cap dels camps hi ha una diferència superior a un punt, excepte al que té relació amb les compres per internet. En aquest camp són els homes els que més compres fan a través d'internet (62,9%) gairebé 6 punts per sobre de les dones.

Segons l'edat: en aquest cas són les persones de les franges d'edats més joves (dels 16 fins als 34 anys) que fan un ús més constant de les noves tecnologies. El 100% d'aquesta població fa ús del telèfon mòbil i han accedit diàriament a internet. Les persones de la franja d'edat més gran (65-74 anys) també fan majoritàriament un ús constant, només trobem una gran diferència quan es pregunta sobre si es fa un ús diari d'internet, però no quan parlem de fer ús setmanal. Però aquí també trobem una diferència en relació amb els grups d'edats que més realitzen compres a través d'internet. El col·lectiu que més en fa ús és el que es troba entre els 25 i 34 anys (73,5%). Per contra les persones més grans, les de 65 fins 74 anys són les que menys compres online realitzen, aquest no arriben a ser 3 de cada 10.

Segons el municipi de residència: no es donen dades a destacar segons el nivell de població. Podem dir que independentment de les àrees de residències (més urbans o rurals) l'accés i l'ús de les TIC està clarament estès per tot el territori de Catalunya.

Segons els estudis finalitzats: el resum d'aquest camp seria, com més alt sigui el nivell d'estudis adquirits, més gran serà l'ús que fa la població de les tecnologies de la informació i la comunicació. L'ús del telèfon mòbil està molt generalitzat, independentment del nivell assolit. Si que trobem grans diferències quan parlem de fer servir de manera més quotidiana, de manera diària; de les persones amb estudis inferiors a la primària només un 57,8% de la població fa ús de manera diària, mentre que les persones amb un nivell adquirit de la segona etapa de secundària en endavant fins arribar al doctorat universitari, com a mínim el 95% d'aquesta població fa ús de manera diària.

Segons la situació laboral: clarament en aquest camp predomina l'ús de les TIC a les persones que es troben realitzant els seus estudis; el 100% dels estudiants fan servir el seu telèfon mòbil i accedeixen a internet diàriament. Per contra, són les persones en situació d'ocupats les que més compres a través d'internet realitzen (69,4%). I lligant amb les dades analitzades abans segons l'edat, són les persones pensionistes les que menys compres online realitzen (39%). Gairebé la meitat dels estudiants, malgrat fes major ús de les TIC, no realitza compres online, principalment degut al seu poder adquisitiu, no per altres factors.

Segons els nivell d'ingressos: en aquest camp les dades són clares: a major capacitat econòmica major ús i amb major freqüència es fa de les tecnologies de la informació, en tots els camps analitzats per l'enquesta de l'INE. Si que cal ressaltar que malgrat aquesta evidència, els sectors amb menys nivell d'ingressos no estan exclosos, ja que el 83% d'aquests fan ús diari d'internet i el 98,4% fan servir el telèfon mòbil. Podem concloure que el nivell de renda no és el principal factor que exclou a les persones a no poder accedir a fer ús de les TIC.

A mode de resum, podríem dir que els tres factors que provoquen més limitacions a la població per poder accedir a l'ús més freqüent de les TIC serien:

- a) El nivell d'estudis: només el 57,8% de la població amb estudis inferiors a la primària accedeixen a les TIC de manera diària.
- b) L'edat: malgrat ser el segon factor, el 71% de la població de 65 i 75 accedeix de manera diària (recordem que en aquesta enquesta no tenim informació dels menors de 16 anys ni dels majors de 75 anys).
- c) Els ingressos mensuals: el 17% de les rendes més baixes (menys de 900 euros) no accedeixen de manera diària a les TIC.

ANÀLISI DE LES HABILITATS ADQUIRIDES A LES TECNOLOGIES D'INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ.

A continuació, analitzarem les dades sobre les **habilitats TIC** adquirides per la població.

TAULA 4: HABILITATS DIGITALS

	Habilitats digitals: baixes o inferiors	Habilitats digitals: bàsiques o superiors
Espanya	29,2	66,2
Catalunya	25,1	71,7

Font: Enquesta TIC-Llars. INE (2023)

En termes generals veiem que la població de Catalunya té adquirides majors competències digitals en comparació amb el conjunt d'Espanya. El 71,7% dels catalans tenen habilitats bàsiques o superiors (66,2% a Espanya), mentre que el 25,1% té habilitats baixes o inferiors (29,2% a Espanya).

Tant Catalunya com Espanya estan molt a prop de l'objectiu establert per la Unió Europea, d'arribar al 80% de la població europea en competències bàsiques o superiors.

A la Taula 5 podrem analitzar les dades sobre les habilitats digitals segons diversos factors, igual que hem fet amb l'ús de les TIC (sexe, edat, municipi de residència, estudis, etc).

TAULA 5: HABILITATS DIGITALS (ESPANYA)

	Habilitats digitals: baixes o inferiors	Habilitats digitals: bàsiques o superiors
TOTAL	29,2	66,2
Sexe		
Home	28,8	66,5
Dona	29,7	65,9
Edat		
De 16 a 24 anys	16,2	83,6
De 25 a 34 anys	17,5	82,1
De 35 a 44 anys	23,8	75,2
De 45 a 54 anys	28,5	69,2
De 55 a 64 anys	40,5	53,8
De 65 a 74 anys	47,3	32,8
Municipi		
100.000 hab i capitals de província	24,5	72,0
De 50.000 a 100.000 habitants	28,6	68,0
De 20.000 a 50.000 habitants	29,3	65,9
De 10.000 a 20.000 habitants	35,1	58,9
Menys de 10.000 habitants	36,3	57,1
Estudis finalitzats		
Menys que primària	55,9	12,1
Educació primària	57,3	25,1
Primera etapa secundària	39,8	55,8
Segona etapa secundària	28,2	70,1
FP grau superior	17,5	81,7
Diplomatura universitària	14,6	84,6
Llicenciatura universitària	10,3	89,2
Doctorat universitari	4,1	95,7
Situació laboral		
Actius ocupats	23,4	75,4
Actius aturats	36,7	58,5
Inactius: estudiants	13,4	86,4
Inactius: feines de la llar	53,2	37,8
Inactius: pensionistes	46,3	35,7
Altra situació laboral	43,4	47,4
Segons contracte		
Compte aliè indefinit	22,9	76,3
Compte aliè temporal	26,8	71,6
Compte propi amb treballadors	24,0	73,8

Compte propi sense treballadors	24,5	73,8
Jornada		
Completa	23,3	75,6
Parcial	24,2	74,5
Ocupació principal		
Manual	41,7	55,7
No manual	16,0	83,4
Treballadors TIC	6,2	93,8
Altres treballadors	24,2	74,6
Ingressos mensuals nets		
Menys de 900 euros	41,1	47,6
De 900 a menys de 1600 euros	38,2	55,8
De 1600 a menys de 2500 euros	27,7	68,9
De 2500 a menys de 3000 euros	20,7	77,1
3000 euros o més	18,6	79,7
NS/NC	32,6	58,4
País de naixement		
Espanya	28,4	66,7
Altres	34,5	63,0

Font: Enquesta sobre equipament i ús de les TIC a les llars.
INE (2023). Espanya

Segons el sexe: les dones continuen sent les que adquireixen menors habilitats digitals, encara que la bretxa entre els dos sexes és molt estreta i la diferència entre els homes que tenen adquirides competències bàsiques o superiors i les dones amb les mateixes competències només és de 0,6 punts.

Segons l'edat: només els col·lectius de persones de 55 anys cap endavant es troba per sota de la mitjana espanyola en competències bàsiques o superiors. Les franges més joves són les que tenen adquirides competències bàsiques o superiors en major proporció i conforme incrementa l'edat aquest percentatge va disminuint.

Segons el municipi de residència: existeix també en aquest àmbit una gran diferència entre les persones que tenen la seva residència en municipis de més de 100 mil habitants o capitals de província i els que la tenen a municipis de menys de 10 mil habitants. A la taula 3 hem pogut veure com aquest no era un factor que determinés l'accés i l'ús a les TIC, en canvi si que ho és quan parlem d'adquirir competències. En aquest cas entre les zones més poblades i les menys poblades hi ha una diferència de gairebé 15 punts.

Segons els estudis finalitzats: la taula ens permet identificar clarament un patró de creixement de les habilitats bàsiques o superiors, conforme incrementa el nivell educatiu. És a partir d'haver adquirit la segona etapa de la secundària que el nivell d'habilitats es troba per

sobre de la mitjana del país. El percentatge de persones amb aquestes habilitats disminueix de forma dràstica entre els que tenen estudis inferiors a aquests.

Segons la situació laboral: les persones que es troben ocupades i els estudiants són les que presenten en major percentatge competències digitals bàsiques o superiors. Els pensionistes i les persones inactives que es dediquen a les feines de la llar són les que tenen adquirides habilitats baixes o inferiors en major mesura.

Segons el tipus de contracte: els treballadors ocupats per compte aliè amb un contracte indefinit, són els que amb un major percentatge tenen adquirides competències digitals bàsiques o avançades, amb una diferència de gairebé 5 punts al respecte dels que tenen un contracte temporal. El percentatge de treballadors per compte propi amb aquestes competències adquirides és el mateix tant en el cas del que tenen assalariats, com dels que no.

Segons el tipus de jornada: les diferències entre els treballadors a jornada completa i a jornada parcial són poc significatives, no arriba al punt de diferència en el percentatge de població amb aquestes competències adquirides. A banda de que els dos es troben per sobre de la mitjana.

Segons quina sigui l'ocupació principal: les persones amb una ocupació laboral manual tenen menys competències digitals adquirides. Aquest grup poblacional seria un dels principals grups diana quan parlem de l'adquisició d'habilitats digitals, no només per la seva ocupació, sinó també pel desenvolupament i la connexió amb la societat cada vegada més digital.

Segons el nivell d'ingressos: d'igual manera que les llars on el nivell d'ingressos és major, també és major l'accés i ús de les TIC, també és major el percentatge d'adquisició d'habilitats bàsiques o superiors. Per tant podem afirmar que hi ha una relació directa entre el volum d'ingressos i l'adquisició de competències, com accés i ús de les TIC.

Segons el país de naixement: són les persones nacionals les que tenen adquirides en major grau competències bàsiques o avançades. Hi ha una diferència de 3,7 punts amb les persones que han nascut a altres països.

Les dades que hem pogut consultar a la taula 5 ens confirma l'estretament de la bretxa per qüestió de sexe ja que tant homes com dones tenen adquirides les mateixes competències en les mateixes proporcions. Si que hi ha un biaix important segons l'edat, les persones majors de 55 anys es troben per sota de la mitjana del país, i només 3 de cada 10 persones d'entre 65-74 anys tenen habilitats bàsiques o avançades.

En l'estudi de les competències i habilitats digitals si que troben diversos factors que condicionen el nivell de coneixement, qüestió que no succeeix amb l'accés i l'ús de les TIC. Ens referim per exemple a la dimensió del municipi de residència, el nivell d'estudis finalitzats, la situació laboral, el tipus d'ocupació i el nivell d'ingressos.

En aquest sentit s'han de centrar els esforços i portar a terme polítiques en l'àmbit de la formació digital en un àmbits i en uns col·lectius concrets, per assolir l'objectiu que el 80% de la població de Catalunya tingui adquirides certes competències digitals. Les majors desigualtats es donen en els següents col·lectius:

- a) Les persones que tenen estudis inferiors a la primària (12,1%)
- b) Les persones majors de 65 anys (32,8%)
- c) Les persones inactives que són pensionistes (35,7%)
- d) Les persones que tenen uns ingressos mensuals inferiors als 900€ (47,6%)

Adquirir competències i habilitats digitals és fonamental per garantir que totes les persones es puguin beneficiar de les oportunitats que ofereixen les tecnologies digitals. En un món cada vegada més digital no podem deixar que bona part de la nostra població es desconnecti, perquè correm el risc d'aïllar-les socialment.

LES DIFERENTS ÀREES D'ESTUDI DE LES COMPETÈNCIES DIGITALS.

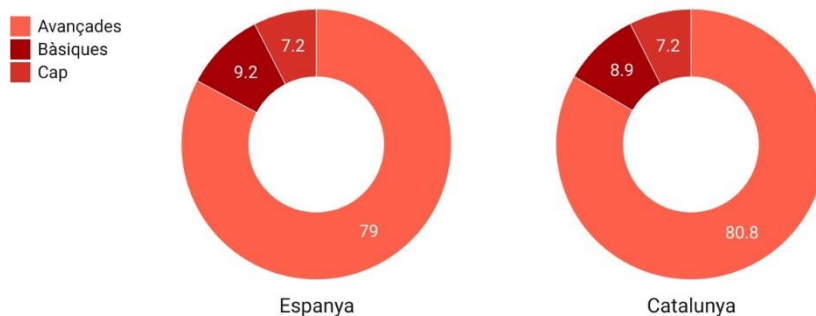
Segons ha establert el Govern d'Espanya i la Unió Europea, per analitzar el grau de competències adquirides es tenen en consideració 5 àrees diferents, on alhora es troben 30 activitats diferents a avaluar, que són les que determinen el desenvolupament de les persones en cadascuna d'aquestes àrees.

ÀREES D'ESTUDI	ACTIVITATS AVALUABLES
Informació i alfabetització de dades	<ul style="list-style-type: none"> • Llegir/descarregar premsa o revistes en xarxa. • Comprovar la veracitat de la informació o del contingut trobat a internet. • No han verificat la informació perquè ja saben que la informació no era fiable. • Buscar informació sobre béns i serveis. • Buscar informació sobre temes de salut.
Comunicació i col·laboració	<ul style="list-style-type: none"> • Emetre opinions sobre assumptes de tipus social o polític. • Prendre part en consultes en línia o en votacions sobre assumptes cívics o polítics. • Fer servir missatgeria instantània.

	<ul style="list-style-type: none"> • Enviar o rebre correus electrònics. Trucada telefònica o videotrucada a través d'internet. Participar en xarxes socials.
Creació de continguts digitals	<ul style="list-style-type: none"> • Programar amb codi font. • Usar un processador de text. • Crear presentacions o documents que integren diferents fitxers. • Fer servir fulls de càlcul. • Fer servir funcions avançades de full de càlcul. • Fer servir programes per editar fotos, vídeos o àudio. Copiar o moure arxius o carpetes al núvol.
Seguretat	<ul style="list-style-type: none"> • Canviar la configuració del navegador per evitar o limitar <i>cookies</i>. • Llegir la política de privacitat. Restringir l'accés a la ubicació. • Limitar l'accés al perfil. • Denegar el permís d'ús d'informació personal per fins publicitaris. • Comprovar la seguretat on es proporioni informació personal.
Resolució de problemes	<ul style="list-style-type: none"> • Buscar feina o enviar una sol·licitud d'ocupació. • Realitzar compres online. • Utilitzar la banca electrònica. • Utilitzar fonts educatives en línia. • Venta en línia de béns i serveis. • Canviar la configuració de qualsevol programa. Instal·lar programes o aplicacions.

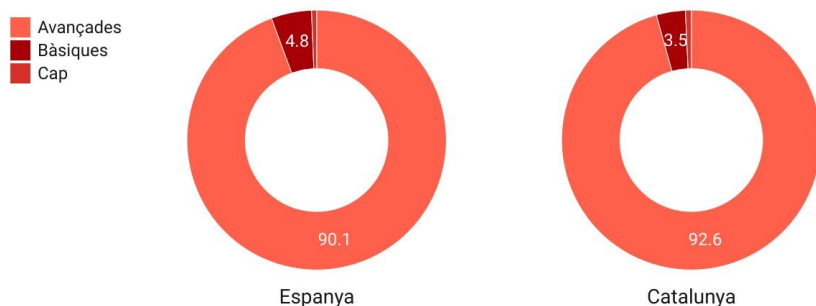
Analitzarem el nivell de competències adquirides en cadascuna de les 5 àrees de competència tant per Espanya com per Catalunya, segons si no tenen cap habilitat, o habilitats bàsiques o avançades; segons la darrera enquesta de l'INE sobre equipaments i ús de la tecnologia d'informació i comunicació a les llars de l'any 2023.

Informació i alfabetització de dades

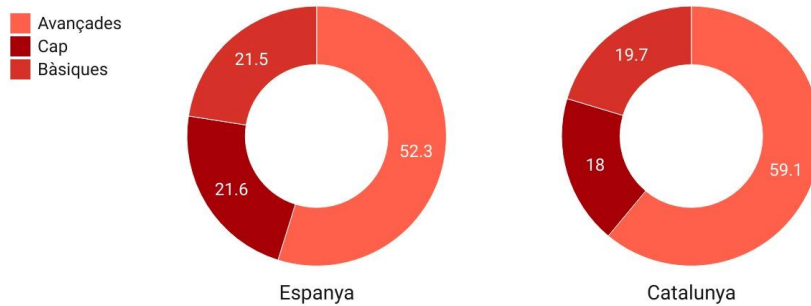
Source: INE · Created with Datawrapper

Habilitats de comunicació i col·laboració

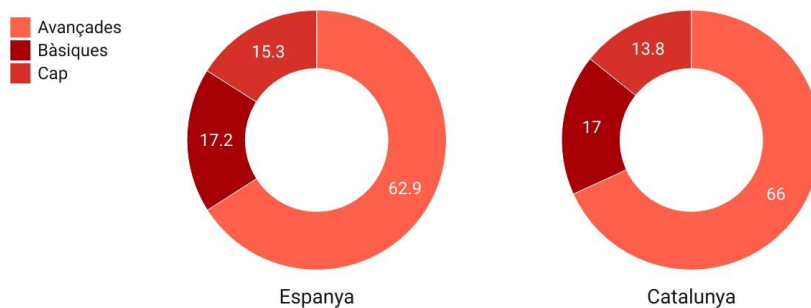
Source: INE · Created with Datawrapper

Habilitats de creació de continguts digitals

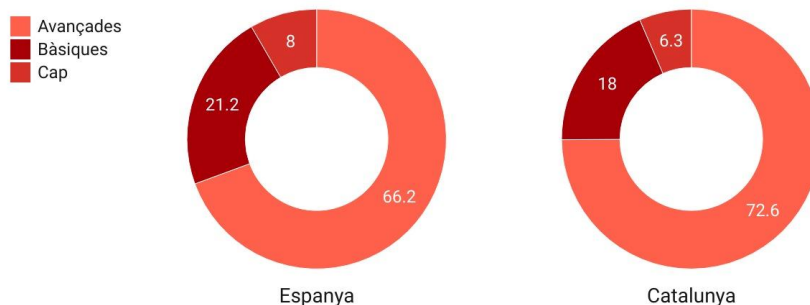

Source: INE · Created with Datawrapper

Habilitats de seguretat

Source: INE · Created with Datawrapper

Habilitats de resolució

Source: INE · Created with Datawrapper

Respecte la informació i alfabetització de dades, veiem que tant a Espanya com a Catalunya estem a nivells similars d'habilitats avançades. Ambdues es troben en xifres del voltant del 80% de població amb habilitats avançades adquirides, que és el percentatge objectiu fixat per la Unió Europea. És important mantenir un bon nivell de competències en aquest àmbit donada l'abundància de dades i informació que tenim al nostre abast i això requereix de competències que ens permetin comprendre, utilitzar i avaluar la informació de manera efectiva, prevenint la desinformació i potenciant la presa de decisions informades.

En el cas de les habilitats de **comunicació i col·laboració**, aquestes han arribat a ser adquirides en nivells avançats per un 92% de la població a Catalunya i un 90% a Espanya. És la competència que més desenvolupada té la ciutadania. Un bon nivell en aquesta àrea fomenta la participació ciutadana, fomenta la creativitat, millora el treball en equip, així també com la comunicació interna en el món laboral.

L'habilitat que a nivell avançat cal reforçar més es la capacitat de creació de **continguts digitals**, on el 18% de la població de Catalunya no té adquirida cap habilitat, gairebé el 13% té habilitats bàsiques i el 66% avançades. En aquesta àrea és on entre Catalunya i Espanya hi ha una diferència significativa, sobretot en el volum de la població amb habilitats avançades, superant Catalunya per més de 7 punts a Espanya. Aquestes habilitats són versàtils i poden aplicar-se en diversos contextos personals i professionals; des de l'àmbit educatiu fins a l'empresarial, aquestes habilitats són essencials per comunicar, innovar i destacar en l'entorn digital.

Las competències adquirides respecte la **seguretat** es troben per sota de la mitjana de competències (66% en competències avançades). A més cal destacar que el 13,8% de la població no disposa de cap recurs per garantir la seguretat dels seus dispositius, dades, etc. Aquest és un eix essencial on la tecnologia i la connectivitat digital desenvolupen un paper central en la vida quotidiana. És important que la població tingui adquirides el màxim de competències avançades per protegir-se de possibles frauds i estafes online cada vegada més difícils d'identificar pel seu perfeccionament; també per la protecció de la seva identitat personal digital i la dels seus dispositius. I també cal remarcar la importància de la protecció

laboral, són moltes les amenaces cibernètiques que obliguen a les empreses i petits autònoms a prevenir-se de possibles atacs.

Per últim ens referim a les habilitats en la **resolució de problemes**, crucials per poder desenvolupar-te amb llibertat i autonomia per les diverses opcions que ofereixen les tecnologies digitals. En aquest sentit a Catalunya ens trobem molt bé posicionats ja que el 72,6% de la població té adquirides habilitats avançades i el 18% bàsiques. Només el 6,3% no disposa de cap habilitat per poder resoldre qualsevol problema en l'àmbit digital. Adquirir aquestes competències és important tant a nivell personal com professional, contribueix al desenvolupament i èxit de les organitzacions i de la societat en general, fent-les més adaptables als canvis o donant capacitat per prendre decisions de manera informada.

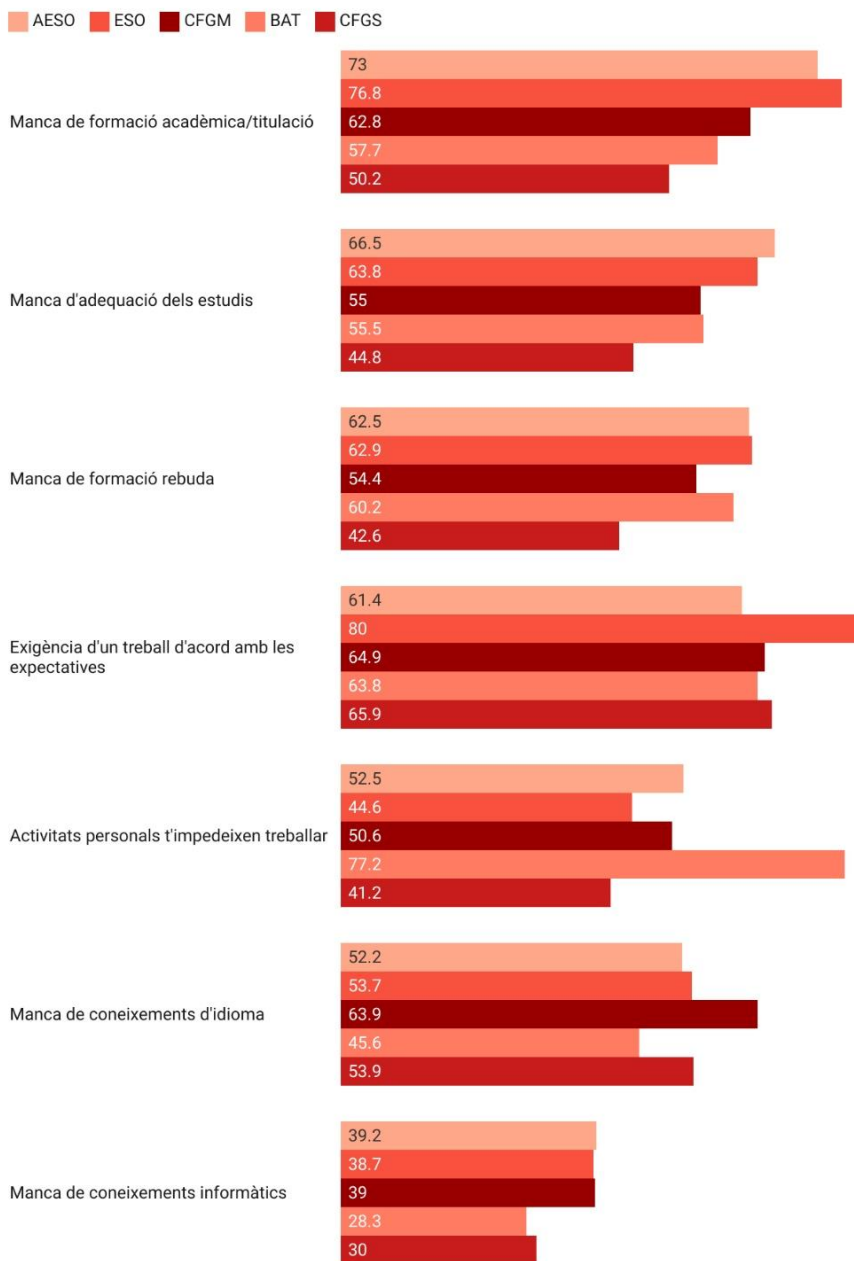
LES COMPETÈNCIES DIGITALS COM A FACTOR AL MÓN LABORAL.

L'enquesta de transició educatiu-formativa i inserció laboral (ETEFIL) elaborada per l'INE a la seva darrera versió de l'any 2019 en permet conèixer la importància que tenen diferents factors per aconseguir un lloc de treball o aquells que dificulten trobar ocupació, dividides segons el nivell d'estudis.

A la següent gràfica podem observar els factors més comuns que dificulten trobar feina en el cas de trobar-se en situació d'atur, segons el nivell d'estudis. Entre ells podem destacar la manca de formació acadèmica o titulació, la manca de coneixements d'idiomes, la experiència prèvia, i la manca de coneixements informàtics entre d'altres. Aquest darrer, la manca de coneixements informàtics no es considera com un dels factors més rellevants que dificulten el poder accedir a una feina. De fet, independentment del nivell d'estudis, aquest és el factor que menys preocupa a la població enquestada. En canvi, la manca de formació acadèmica, la manca d'adequació dels estudis realitzats, l'exigència de tenir una feina d'acord amb les seves expectatives econòmiques, professionals o mancances en la formació rebuda sí que són els principals hàndicaps que determinen poder trobar una feina segons les persones que han estat consultades.

També cal destacar, que les persones amb un nivell superior d'estudis (batxillerat i CFGS) consideren menys important la manca de coneixements informàtics a l'hora de trobar feina (amb una diferència de 10 punts) que les persones amb un nivell educatiu inferior.

PERCENTATGE DE LA IMPORTÀNCIA DE FACTORS QUE DIFICULTEN TROBAR OCUPACIÓ SEGONS NIVELL

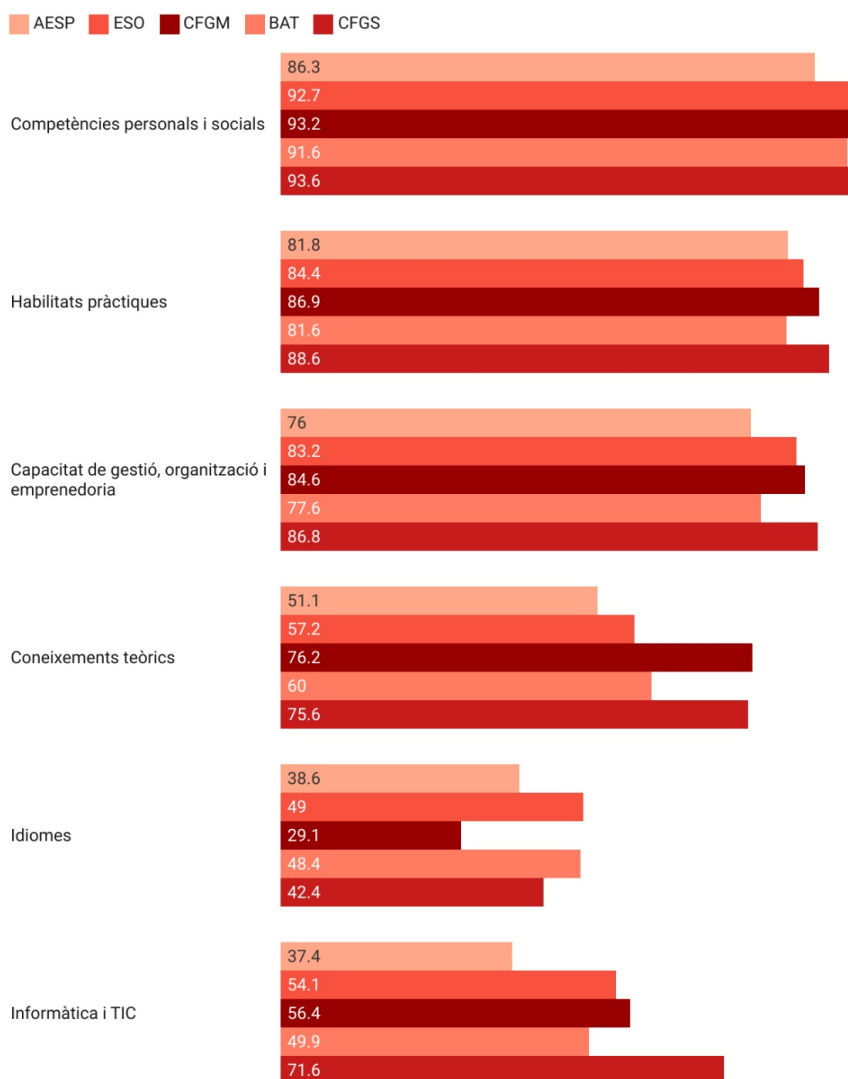

Source: INE · Created with Datawrapper

En la següent gràfica podem conèixer quina importància atribueixen al nivell de competències digitals (informàtica i TIC) a l'hora de poder ser contractats. En aquest cas el coneixement i domini de la informàtica i les TIC és el determinant menys valorat, després del coneixement d'idiomes, per poder aconseguir un lloc de treball.

A nivell general s'atorga més importància a l'hora de trobar feina a aquells factors relacionats amb les competències personals i socials, les habilitats pràctiques adquirides i la capacitat de gestió, organització i emprenedoria; independentment del nivell d'estudis. Si que és important destacar que entre els que posseeixen estudis de grau superior, en un 70% sí que consideren aquest com un factor rellevant per poder ser contractats.

PERCENTATGE DE LA IMPORTÀNCIA DE FACTORS DE CONTRACTACIÓ SEGONS NIVELL D'ESTUDIS

Source: INE · Created with Datawrapper